

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: Фінансові результати в системі обліку, аудиту та аналізу (на прикладі
ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв»)

Виконавець:

студентка ЦЗВФН групи М1
Шевченко Крістіна Віталіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Чернишова Людмила Вікторівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2024

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У ринкових умовах величезна роль відводиться питанням бухгалтерського обліку та аналізу фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання. Прагнення отримання прибутку орієнтує виробників на збільшення обсягу виробництва та реалізації продукції, необхідної споживачеві, зниження витрат за виробництво. За розвиненої конкуренції цим досягається як і мета підприємництва, так і задоволення суспільних потреб. Для підприємця прибуток є сигналом, що вказує, де можна досягти найбільшого приросту вартості, що створює стимул для інвестування в ці сфери. Свою роль грають і збитки. Вони висвічують помилки та прорахунки коштів у напрямку організації виробництва та збуту продукції. Бухгалтерський фінансовий результат відбиває повну, реальну картину того, що відбувається в організації в частині отриманих доходів та понесених витрат. Невірне визначення бухгалтерського фінансового результату може призвести до дезорієнтації менеджменту організації після прийняття управлінського рішення, невірне визначення податкового фінансового результату – до штрафних санкцій за порушення податкового законодавства та пені як способу виконання зобов'язань зі сплати податків. Представлені аргументи свідчать, що тема є актуальною як з боку теорії, так і з боку практики.

Метою дослідження в роботі є обґрунтування теоретичних положень, методичних підходів та науково-прикладних рекомендацій щодо удосконалення організації та методики обліку, аналізу і аудиту фінансових результатів на ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв».

Завдання дослідження:

- дослідити економічну сутність та чинники формування фінансових результатів на підприємстві;
- провести огляд нормативно-правової бази з питань обліку фінансових результатів;
- з'ясувати методологію обліку фінансових результатів на підприємстві;
- виявити дискусійні питання обліку фінансових результатів у вітчизняних та міжнародних стандартах обліку та звітності;
- надати організаційно-економічну характеристику ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв»;
- визначити облікове відображення фінансових результатів ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв»;
- охарактеризувати відображення фінансових результатів у фінансовій звітності підприємства;
- окреслити шляхи удосконалення обліку фінансових результатів на досліджуваному підприємстві;
- проаналізувати фінансові результати діяльності ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв»;
- розглянути методику аудиторської перевірки фінансового результату;
- вивчити діючу практику аудиту фінансових результатів на ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв»;

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та прикладних аспектів обліку, аудиту та аналізу доходів та фінансових результатів на підприємстві.

Методи дослідження: . Методичною базою при вивченні об'єкта та предмета дослідження служать загальнонаукові принципи та методи дослідження, такі як дедукція та індукція, аналіз та синтез, елементи методів бухгалтерського обліку, стандартів аудиту, прийоми загального та факторного аналізу, такі як порівняння, угруповання, метод середніх величин, відносні величини, прийоми ланцюгових підстановок, абсолютні різниці. При проведенні дослідження також використані методи графічного та порівняльного аналізу, узагальнення теоретичної інформації, абстрактно-логічний метод, монографічний метод, розрахунково-конструктивний метод, історичний та економіко-математичного моделювання тощо.

Інформаційна база дослідження. Як інформаційна база дослідження у роботі використовувалися нормативні та правові документи в галузі бухгалтерського обліку та оподаткування, наукові видання вітчизняних та зарубіжних авторів, періодичні бухгалтерські видання, облікова політика ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв», первинні документи товариства, господарські договори, а також річна бухгалтерська звітність досліджуваного підприємства, реєстри бухгалтерського та податкового обліку та податкові декларації з податку на прибуток.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (71 найменувань) та 14 додатків. Загальний обсяг роботи становить 160 сторінок. Основний зміст викладено на 106 сторінках. Робота містить 34 таблиці, 35 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Фінансові результати діяльності підприємства в системі обліку: теоретичні основи»** розглянуто сутність поняття «дохід», «витрати», «фінансові результати», чинники формування фінансових результатів; нормативна база з питань обліку фінансових результатів; аналітичний та синтетичний облік доходів та фінансових результатів, а також розглянуті проблемні питання їх обліку.

У другому розділі **«Діюча система обліку фінансових результатів на ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв»**» проаналізовано динаміку основних економічних показників діяльності ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» за 2020-2022 роки, оцінено практику обліку доходів та фінансових результатів підприємства. Надано рекомендації з удосконалення обліку доходів та фінансових результатів, а саме методу оцінки доходів та умови їх визнання, та порядку відображення доходів на рахунках бухгалтерського обліку.

У третьому розділі **«Аналіз та аудит фінансових результатів: методично-прикладні аспекти»** проведено аналіз фінансових результатів з оцінкою структури доходів і витрат, та діючу практику їх аудиту на ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв», за

результатами дослідження надано рекомендації та шляхом математично-економічного моделювання визначені фактори впливу на прибуток підприємства.

ВИСНОВКИ

Результати дослідження магістерської роботи викладаємо в наступних висновках:

1. За економічним поглядом, фінансовий результат – це економічний підсумок виробничої діяльності суб'єктів господарювання, який виражено у вартісній (грошовій) формі, іншою мовою - це приріст (зниження) вартості власного капіталу підприємства, який утворюється в процесі здійснення бізнесу.

2. Фінансовий результат господарської діяльності представляє собою прибуток, збиток або нульовий результату. Прибуток є найголовнішою метою та головним індикатором ефективної діяльності підприємства, яке функціонує в умовах ринку. Прибуток здійснює безпосередній вплив на фінансовий стан господарюючого суб'єкта та виступає як захисний механізм від банкрутства і забезпечує фінансування внутрішніх потреб і подальшого розвитку даного суб'єкта. В становленні ринкової економіки України прибуток виступає як основний спонукальний мотив здійснення будь-якої підприємницької діяльності, оскільки він забезпечує ріст добробуту власників та працівників підприємства через дохід на вкладений капітал.

3. Облік фінансових результатів складається з первинного, синтетичного та аналітичного обліку. Первинні документи, якими оформлюються операції для визначення фінансового результату підприємства на сьогодні складаються у довільній формі з дотриманням вимоги до обов'язкових реквізитів Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Фінансові результати з синтетичного обліку обліковуються на балансовому рахунку 79. По дебету рахунку відбивається закриття витратних рахунків, нарахований податок на прибуток, за кредитом – суми в порядку закриття рахунків обліку доходів. Сальдо рахунка 79 (дебетове чи кредитове) списується на рахунок 44. Аналітичний облік ведеться за їх характером, видами продукції, товарів, робіт, та іншими напрямками, що визначені підприємством.

4. Базовим підприємством для оцінки обліку фінансових результатів стало Приватне акціонерне товариство «Лакталіс-Миколаїв» – лідер з переробки молочних продуктів в Україні. ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» входить в групу компанії «Lactalis», яка є координатором та контролером фінансово-господарської діяльності товариства. Основні види продукції, що виробляє підприємство є кисломолочна продукція, сири, масло, вершки відомих торгових марок: Президент, Локо Молоко, Galbani, Лактонія, Дольче. Очолює ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» генеральний директор, на якому лежить особиста відповідальність за діяльність підприємства, реалізацію політики і рішень, які приймаються керівництвом.

5. Бухоблік на ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» здійснюється бухгалтерією, це самостійний структурний підрозділ на чолі з головним бухгалтером. Бухгалтерія займається організацією обліку господарсько-фінансової діяльності підприємства,

статистичної звітності та економічного аналізу стану підприємства. У структуру підрозділу, крім головного бухгалтера, входять: заступник головного бухгалтера, економіст-фінансист, касир та п'ять бухгалтерів.

6. Облікова політика підприємства здійснюється за Наказом керівника «Про облікову політику ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» на 2022 р.», в якому відображена методологія бухгалтерського обліку та представлення інформації у фінансових звітах. Відповідно до облікової політики ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» облік на підприємстві автоматизований формі, використовується із застосуванням комп'ютерної бухгалтерської програми «1С: Бухгалтерія 7.7».

7. ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» відноситься до виробничих підприємств. Воно володіє майном, яке складають на початок 2023 року на 64% оборотні та на 36% необоротні активи. Основна стаття оборотних активів – дебіторська заборгованість. Майно сформоване на 80% з власного капіталу, на 20% – з поточних зобов'язань підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства, розрахований з використанням трикомпонентного показника визначає абсолютно стійкий фінансовий стан ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» і незалежність від зовнішнього фінансування.

8. В Положенні про облікову політику ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» покладені основи організації обліку доходів, витрат та фінансових результатів підприємства, їх класифікація, порядок обліку та звітності. Складання первинних документів з обліку доходів та витрат здійснюється в довільній формі.

9. Робочий план рахунків підприємства для ведення синтетичного обліку має три субрахунки до рахунку 79 «Фінансові результати»: 791 «Результат операційної діяльності», 792 «Результат фінансових операцій», 793 «Результат іншої діяльності». По дебету рахунків 79 відображаються проведені витрати, які накопичені на субрахунках до рахунків 90 – 98. Прибуток – кредитове сальдо рахунку 79, яке переноситься з дебету рахунку на рахунок 44. Збиток відображається по дебету рахунку 79 і переноситься на дебет рахунку 44. Аналітичний облік фінансових результатів ведуть за їх видами.

10. Звітність ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» у 2022 році складалась за Міжнародними стандартами фінансової звітності. Фінансові результати розраховані в формі №2 «Звіт про фінансові результати». Інформація про фінансові результати підприємства відображається і в іншій фінансовій звітності, в такій як форма №1 «Баланс» відображається інформація про нерозподілений прибуток. Податок на прибуток ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» розраховується (за ставкою 18%) в податковій звітності – «Декларації на прибуток підприємства».

11. Отже організацію бухгалтерського обліку на ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» в загалі та його фінансових результатів зокрема можна вважати задовільною, но при цьому деякі аспекти обліку фінансових результатів потребують удосконалення.

12. Згідно з чинними нормативно-правовими актами аудит поділяється на обов'язковий та ініціативний. ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» зобов'язаний оприлюднювати як акціонерне товариство свою щорічну звітність з підтвердженням її достовірності незалежним аудитором. В 2023 році аудиторською фірмою «Мазар Україна» був проведено аудит фінансової звітності Приватного акціонерного товариства «Лакталіс-Миколаїв» станом на 31.12. 2022

року. На думку аудиторів, фінансова звітність, відображає достовірно, во всіх суттєвих аспектах, фінансовий стан ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» на 31.12. 2022 року. В додаток до обов'язкової перевірки незалежними аудиторами, нами було проведено аудит фінансових результатів ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» за 2022 рік, складено план, програму, робочі документи та висновок. Проведена перевірка показала відсутність у підприємства помилок в обліку формування доходів і фінансових результатів.

13. З аналізу фінансових результатів ПрАТ показав наступне: за результатами 2020 та 2021 років підприємство мало чистий прибуток. В 2022 року ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» стало збитковим, тому що здійснилось скорочення обсягу реалізації та виробництва і зростання собівартості продукції, що визване активними бойовими дія на Миколаївщині в першій половині року; в структурі доходів підприємства 99% їх припадає на доходи від основної операційної діяльності. Об'єм реалізації продукції ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» у 2022 році поділяється на такі товарні групи: сирок сирний – 34 %, сметану – 29%. сир – 17%, десерт сирковий – 11% та іншу продукцію – 8%; щоб поглибити аналіз фінансових результатів, проведено факторний аналіз чистого прибутку підприємства. Зниження рентабельності вплинуло на зниження чистого прибутку ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» у 2021 році в порівнянні з 2020 роком на 48273 тис грн., а збільшення доходу від реалізації на 140536 тис. грн. вплинуло на збільшення чистого прибутку на 9766 тис. грн. В результаті впливу двох факторів чистий прибуток підприємства зменшився на 38440 тис грн. В 2022 р. порівняно з 2021 р. –чистий прибуток ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» знизився під впливом таких факторів: зниження об'єму реалізації на 678422 тис. грн., знизило чистий прибуток підприємства на 25836 тис. грн., а зменшення рентабельності зменшило його на 96326 тис. грн., загалом – на 122162 тис грн.

14. Проведений регресійний аналіз показав, що на прибуток від операційної діяльності ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» здійснює значний вплив рентабельність реалізації. За проведеним економіко-математичним моделюванням видно, що в парних моделях з ймовірністю більше 80% збільшення рентабельності реалізації на 1% збільшує прибуток від операційної діяльності ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» у середньому на 1.001%.

15. З ціллю ліквідації означених в дослідження проблем, розглянемо деякі рекомендації ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» з удосконалення обліку та звітності фінансових результатів на підприємстві: внести зміни до облікової політики, додати відсутні елементи з організації обліку фінансових результатів; робочий План рахунків доповнити субрахунками до рахунків 79 та 44; створити та удосконалити дієву організацію обліку витрат; до першого розділу Звіту про фінансові результати ввести статті, які відображали б окремо фінансовий результат від фінансової та інвестиційної діяльності; впровадити в облік довідку-розрахунок для відображення будь-якої інформації по фінансовим результатам; зарегламентувати необхідність проведення аналізу облікової політики та впливу обраних методів ведення обліку на процес формування фінансових результатів; підвищити ступінь надійності системи внутрішнього контролю; упорядкувати первинні документи.

АНОТАЦІЯ

Шевченко Крістіна Віталіївна, «Фінансові результати в системі обліку, аудиту та аналізу (на прикладі ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування», за освітньою програмою «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності».

Одеський національний економічний університет - Одеса, 2024 рік

У роботі розглядаються теоретичні аспекти визначення та класифікації фінансових результатів для цілей організації обліку, аудиту та аналізу, організація їх синтетичного та аналітичного обліку.

Проаналізовано діючу практику обліку та аудиту фінансових результатів на ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв», проведено моделювання впливу факторів на прибуток підприємства.

Запропоновано шляхи удосконалення обліку фінансових результатів на ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв»), а саме комплекс заходів, направлених на створення більш автоматизованої системи обліку, вдосконалення системи аналітичного обліку, та внесення змін до облікової політики підприємства, у частині відображення доходів.

***Ключові слова:** дохід, витрати, фінансові результати, облік, аналіз, аудит моделювання.*

ANNOTATION

Shevchenko Kristina Vitaliivna, "Financial results in the system of accounting, audit and analysis (on the example of PJSC «Lactalis-Mykolaiv»)".

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty 071 "Accounting and Taxation" for the educational program «Accounting, auditing and taxation of business activities».

Odesa National Economic University - Odesa, 2024

The work deals with the theoretical aspects of determining and classifying financial results for the purposes of accounting, auditing and analysis, as well as the organization of their synthetic and analytical accounting.

Author analysis the current practice of accounting and auditing of financial results at PJSC "Laktalis-Mykolaiv", the influence of factors on the company's profit was modeled.

Ways to improve the accounting of financial results at PrJSC "Laktalis-Mykolaiv" are proposed, namely a set of measures aimed at creating a more automated accounting system, improving the analytical accounting system, and making changes to the accounting policy of the enterprise, in terms of revenue display.

***Keywords:** income, expenses, financial results, accounting, analysis, audit modeling*